

”Selkeäkielisyydestä hyötyvät kaikki opiskelijat” - Salpauksen sotella pedagogista uudistumista

Sosiaali- ja terveysala monimuotoistuu ennennäkemättömällä vauhdilla, tämä näkyy hyvin konkreettisesti myös Salpauksen oppimisympäristöissä. Opiskelijoiden erilaiset tavat, tottumukset ja kyvyt oppia haastavat opettajien pedagogista osaamista enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Yhtenä esimerkkinä erilaisista oppijoista ovat vieraskieliset soten opiskelijat. Salpauksen sotella monimuotoisuus on otettu vastaan positiivisena haasteena. Sotella on tällä hetkellä käynnissä monta yhteiskehittämisen hanketta, joiden yhtenä tavoitteena on opettajien ja ohjaus-henkilöiden pedagogisen osaamisen vahvistaminen. Opettajat saavat hankkeiden avulla hyvin konkreettista tukea arjen työhönsä.

Erilaisten oppijoiden opetus ja ohjaaminen ei ratkea yksittäisillä pedagogisilla taikatempuilla, olennaisempaa on se miten laajan ”työkalupakin” opettaja omaa ja saako hän tukea niiden soveltamiseen opetustyössään. Ammatillista opettajaa ei saa jättää yksin selviytymään hyvin heterogeenisten opiskelijaryhmien kanssa. Salpauksen sotella on huomattu, että pariopettajuus tai se että opettajalla on ohjaus-tukea arjessa, on hyvin merkityksellistä. Tästä hyötyvät sekä opiskelijat että opettajat ja näin erilaiset oppijat pystyvät opiskelemaan samoilla oppitunneilla.

Hankkeiden myötä arjessa näkyy vahvemmin esimerkiksi suomen kielen (S2- suomi toisena kielenä) opettajien tuki sekä taitovalmentajien läsnäolo oppitunneilla. Sotella on järjestetty esimerkiksi selkokieli käytäntöön-koulutuksia, joiden avulla opettajia on autettu kiinnittämään huomiota omaan kielitietoisuuteen ja sitä kautta oman opetuksen saavutettavuuteen. Opettajat ovat lisäksi saaneet konkreettista tukea opetusmateriaalien selkeäkielistämiseen. Erityisesti hankkeiden S2-asiantuntijat ovat auttaneet selkeäkielistämään esitysmateriaaleja, tehtäviä sekä ELSA:n oppimisympäristöjä. Salpauksen sotella on otettu rohkeasti käyttöön myös tekoälyn mahdollisuudet saavutettavamman oppimateriaalin rakentamisessa.

Mitä oppimisympäristöissä tapahtuu, kun siellä on taitovalmentajia ja S2-opettajia ammattiopettajien tukena?

Hankkeiden avulla on saatu konkreettista lisäresurssia, joka on voitu kohdentaa suoraan opiskelijoiden ja opettajien tueksi oppimisympäristöihin. Tukitoimia toteutetaan monipuolisesti oppilaitoksessa, verkossa sekä työpaikoilla.

Parhaimmillaan oppitunneilla on reaaliaikaisesti sekä ammattiopettaja että S2-opettaja tai/ja taitovalmentaja. S2 opettaja on tukena oppitunneilla ja selkeäkielistää jopa reaaliajassa opetuksen sisältöä sitä tarvitseville ja tekee tarvittaessa koonnin päivän tärkeistä käsitteistä ja aihepiireistä. S2 opettaja voi tavata opiskelijaa myös erikseen sovittuina ajankohtina etäyhteydellä tai oppilaitoksessa kielituen merkeissä. Kielitukea on mahdollista antaa myös suoraan työpaikoille. Ylipäätään kulttuuritietoisuuden ohjaamisen tietoisuuden lisääntymisestä kentällä ei ole ikinä haittaa ja sitä onkin pyritty myös lisäämään.

Taitovalmentajat ohjaavat ja tukevat opiskelijoita mm. tehtävien teossa ja tietokoneen peruskäytössä. Useimmiten erityisesti maahanmuuttajataustaiset opiskelijat saavat taitovalmentajalta yksilöllistä tukea oppituntien aikana. Taitovalmentajat havainnoivat, kuka tarvitsee apua, ja he pystyvät tukemaan monenlaisissa asioissa oppituntien aikana. Esimerkiksi, jos tehtävänanto tarvitsee kertoa uudelleen tai ohjata opiskelijaa, kuinka tehtävissä edetään. Tuntien ulkopuolella taitovalmentaja antaa opiskelijoille yksilöllistä ohjausta ja tukea tarpeen mukaan sekä oppilaitoksessa että työpaikoilla. Tällaista voi olla esimerkiksi opiskelijan kädentaitojen harjoittelu rauhasa omaan tahtiin koululla.

Jotpa hankkeen avulla on pystytty hankkimaan lisää oppimisen apuvälineitä tunneille, kuten tabletteja, hiiriä, kuulokkeita ja muistiinpanovälineitä, jotka sekä helpottavat opiskelijoiden keskittymistä että mahdollistavat monipuolisen työskentelyn oppitunneilla. Jotpan rahoituksen avulla on pystytty luomaan ”Selkeän kirjaamisen opas hoiva ja hoitotyöhön”, josta on saatu innostunutta ja erittäin positiivista palautetta. Elma- hankkeen avulla on rakennettu muun muassa virtuaalinen oppimisympäristö- Opi hoitoalan suomea, jota voi hyödyntää

kielen oppimisen tukena erilaisissa tilanteissa. Lisäksi hanke on tuottanut kielisopimuksen, joka rohkaisee kielitaidosta puhumiseen ja kielen korjaamiseen. Elman puitteissa on myös kehitetty työpaikalla tapahtuvan oppimisen arviointia. Hoitotyön opettajan mukana työpaikkakäynneillä/ näytön arvioinneissa on ollut S2-opettaja. Lisäksi Elma 2.0- hanke on erityisesti rakentanut kevään aikana kielituen malleja soten työyhteisöille.

Hankkeiden avulla tarjoamme opettajille työpajoja pedagogisten menetelmien monipuolisesta käytöstä maahanmuuttajataustaisten oppijoiden tukemiseksi. Tärkeää että opettajia kannustetaan kokeilemaan erilaisia pedagogisia menetelmiä vieraskielisten kanssa. Kokeilujen jakaminen ja yhteinen ideoiminen on tärkeää. Merkittävää on myös saada palautetta opiskelijoilta säännöllisesti. Tukitoimet ja selkeäkielisyys ovat tietysti hyödyksi ihan kaikille opiskelijoille, erityisesti heille, joilla on oppimiseen liittyviä haasteita.

Selkeäkielisyydestä ja siihen panostamisesta hyötyvät siis varmasti kaikki. Opiskelijoiden erilaisiin tarpeisiin vastaamalla, uskomme että alan veto- ja pitovoimakin paranee ja syntyy osaavia tulevaisuuden ammattilaisia. Kaikki tämä helpottaa muualta Suomeen tulleiden opiskelijoiden kiinnittymistä suomalaiseen yhteiskuntaan ja suomen kielen haltuunottoa. Näin mahdollistuu monimuotoisuus joka on tulevaisuudessa sotenkin työelämän perusedellytys. Kaikki tämä vaatii yhteiskehittämistä ja sekä pedagogista uudistumista.

ELMA 2.0

Kohtaantojen rakentaminen moni-
kulttuuristuvalla sosiaali- ja terveysalalla

 Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus

Kirjoittajat

Petra Salmensuu toimii sosiaali- ja terveysalan lehtorina Koulutuskeskus Salpauksessa ja asiantuntijana ELMA 2.0- kohtaantojen rakentaminen monikulttuuristuvalla sosiaali- ja terveysalalla-hankkeessa.

Moona Eskonsipo toimii sosiaali- ja terveysalalla opettajana ja hankevastaavana Hoiva-avustajia Päijät-Hämeeseen 1, 2 & 3 hankkeissa.